

Maharashtra State Board of
Secondary & Higher Secondary
Education S.R.No.832-A, Final Plot
No. 178,179, Near Balchitrawani,
Behind Agharkar Research
Institute, Bhamburda,
Shivajinagar,Pune-411004.

महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च
माध्यमिक शिक्षण मंडळ, स.नं.
८३२-ए, फा. प्लॉट नं. १७८, १७९,
बालचित्रवाणी शेजारी, आघारकर रिसर्च
इन्स्टिट्यूटच्या मागे, भांबुर्डा,
शिवाजीनगर, पुणे-४११००४.

Tel : Chairman (P) : STD . (020)-25651751 Secretary(P) : 25651750 & EPABX -25705000 &
Email : secretary.stateboard@gmail.com

क्र. रा.म./परीक्षा-३/१५३२
पुणे ४११००४
दिनांक -१८/०४/२०२४

प्रति

विभागीय सचिव,
महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ,
सर्व विभागीय मंडळे.

विषय - इ. १०वी व इ. १२वी परीक्षेस शाळा/कनिष्ठ महाविद्यालयास मंडळ मान्यता नसलेला
विषय खाजगीरित्या अध्ययन करून स्वतःच्या जबाबदारीवर विद्यार्थ्यांस प्रविष्ट होण्याची
परवानगी देण्याबाबतच्या सध्याच्या धोरणात सुधारणा करणेबाबत.

उपरोक्त विषयास अनुसरून सूचित करण्यात येते की, इ. १०वी व इ. १२वी परीक्षेस शाळा/कनिष्ठ
महाविद्यालयास मंडळ मान्यता नसलेला विषय खाजगीरित्या अध्ययन करून स्वतःच्या जबाबदारीवर विद्यार्थ्यांस
प्रविष्ट होण्याची परवानगी देण्याबाबतच्या सध्याच्या धोरणात सुधारणा करणेच्या अनुषंगाने ज्या शाळा/कनिष्ठ
महाविद्यालयात विषय अध्यापनाची सोय नाही, अशा विषयांना खाजगीरित्या अध्ययन करण्याबाबतचा विषय
दिनांक ०१/११/२०२३ रोजीच्या कार्यकारी परिषदेत सादर केला असता खालील शिफारशीनुसार ठराव संमत
झाला आहे -

- १ सद्यस्थितीत दि. ०१/१०/१९९४ व दि. ३०/०१/२००६ च्या कार्यकारी परिषदेच्या ठरावानुसार कार्यवाही
सुरु आहे, ती कायम ठेवण्यात यावी.
- २ विभागीय मंडळाच्या कार्यक्षेत्र इतर शाळा/कनिष्ठ महाविद्यालयात विषय शिकवला जात असेल तरच
परवानगी देण्यात यावी याबाबत सभेमध्ये चर्चा होऊन, अशी अट ठेवता येणार नाही, असे ठरले.
- ३ तोंडी, प्रात्यक्षिक, श्रेणी व अतर्गत मुल्यमापनाची जबाबदारी संबंधित शाळा/कनिष्ठ महाविद्यालयावर
सोपवावी, तसे हमीपत्र प्रस्तावासोबतच घ्यावे.
- ४ अशा विषयांना परवानगी घेण्यासाठी शाळा/कनिष्ठ महाविद्यालयांनी त्या शैक्षणिक वर्षाच्या ३१ ऑगस्टपूर्वी
प्रस्ताव पाठवून विभागीय मंडळाची परवानगी घेणे आवश्यक आहे.
- ५ सदर प्रस्तावासोबत प्रति विद्यार्थी रु. २०००/- इतके शुल्क आकारणी करावी.
तरी उपरोक्त ठरावाची नोंद घेऊन सदर बाब परिषदकान्वये सर्व शाळा/कनिष्ठ महाविद्यालयांच्या निदर्शनास
आणावी व फेब्रु-मार्च २०२५ परीक्षेपासून प्रस्तावित शुल्क आकारून यथानियम कार्यवाही करण्यात यावी.

(अनुराधा ओक)

सचिव,

राज्य मंडळ, पुणे - ०४.

क्र.पु.वि.मं./शाखा-'अ'/२३५६
पुणे-४११००५
दि. २३/०४/२०२४

प्रति,

प्राचार्य / मुख्याध्यापक
सर्व मान्यताप्राप्त कनिष्ठ महाविद्यालय / शाळा
जिल्हा-पुणे /अहमदनगर /मोलापूर,

उपरोक्त राज्यमंडळाच्या प्रकटनाच्या अनुषंगाने कार्यवाही करण्यात यावी. सदर माहिती सर्व
मान्यता प्राप्त कनिष्ठ महाविद्यालयांनी व शाळांनी आपल्या मूचना फलकावर लावून विद्यार्थी व पालकांच्या
निदर्शनास आणून द्यावी.

(औदंबर उकिरडे)

विभागीय सचिव

पुणे विभागीय मंडळ,पुणे